

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:44

Fredagen den 10 juni

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor

Statssekreterare Sebastian de Toro

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 10 juni 2022

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar alla närvarande välkomna till dagens sammanträde med EU-nämnden i Skandiasalen.

Vi hälsar statssekreterare Sebastian de Toro med medarbetare välkomna. Dagordningspunkten gäller asyl och migration: genomgång av framsteg som gjorts inom ramen för den första etappen.

Anf. 2 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO:

God morgon! Socialförsäkringsutskottet fick den 31 maj detaljerad information om läget i förhandlingarna om migrations- och asylpakten och den stegvisa ansatsen. EU-nämnden tog den 3 juni del av en kommenterad dagordning om denna punkt. Sedan dess har det framkommit att det franska ordförandeskapet vill ha en diskussion om förslaget till en deklaration om solidaritet. Därför har vi inkommit med ett tillägg till den kommenterade dagordningen.

Deklarationen om solidaritet är en del av den stegvisa ansatsen som det franska ordförandeskapet har presenterat. Syftet är att bryta låsningarna i förhandlingarna om migrations- och asylpakten.

Den här deklarationen är inte juridiskt bindande. Den presenteras som en bilaga till den lägesrapport om förhandlingarna om pakten som ordförandeskapet har presenterat inför RIF-rådet. På RIF väntas ordföranden efterfråga medlemsstaternas stöd för deklarationen.

Utgångspunkten i solidaritetsdeklarationen är omfördelning av personer i behov av internationellt skydd, i första hand personer som landsatts efter sjöräddningsinsatser i Medelhavet. Medlemsstater kan välja att bidra finansiellt och/eller genom omfördelning. De medelhavsstater som är mest påverkade av landsättningar efter sjöräddningsinsatser är de främsta mottagarna för de frivilliga solidaritetsåtgärderna. Åtgärderna ska genomföras från det att rådet har enats om en allmän riktlinje för screening och Eurodacförordningarna.

Regeringen kan stödja innehållet i deklarationen förutsatt att den accepteras av en betydande del av medlemsstatskretsen. Regeringen gör dock inga utfästelser i nuläget om att Sverige kommer att ansluta sig eller ej.

2021/22:44
10 juni

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna nämnden om att det här är en diskussionspunkt.

Ingen har begärt ordet. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för närvaron och önskar er en trevlig helg. Må solen lysa över er så småningom.

Socialminister Lena Hallengren

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 29 mars 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 14 juni 2022

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi socialminister Lena Hallengren med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder med återrapport från möte i rådet den 29 mars 2022.

Anf. 5 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Ordförande! Det är trevligt att få vara här i nämnden.

Ni har fått ta del av en skriftlig rapport från mötet i rådet den 29 mars. Vill ni ändå att jag säger några ord?

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Inte nödvändigtvis, men om det är någonting du önskar komplettera eller känner är viktigt att kommentera.

Anf. 7 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Jag har ingenting utöver det skriftliga, om ni inte har någon fördjupande fråga.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Då noterar vi och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Förslag till förordning om ett europeiskt hälsodataområde. Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 9 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Ordförande! Då har vi som sagt samråd inför det formella Epsco som är på tisdag med hälsoministrarna i Luxemburg. Socialutskottet fick information om agendan för mötet den 31 maj. När det gäller dagordningen kan det tillkomma ytterligare frågor på den, men då endast för information under Övriga frågor.

Två diskussionspunkter är uppsatta på den preliminära dagordningen, som ni har fått ta del av. Den första är en diskussionspunkt, precis som nämndes, om förslag till förordning om ett europeiskt hälsodataområde.

Jag tänkte inleda med att ge en övergripande beskrivning av innehållet i ett förslag som får beskrivas som mycket omfattande. Sedan ska jag självklart gå in på det svenska inlägget vid rådsmötet.

Den 3 maj presenterade kommissionen sitt förslag till förordning om ett europeiskt hälsodataområde. Samtidigt presenterade kommissionen ett tillhörande meddelande. Den 31 maj hade vi överläggning om den svenska ståndpunkten i socialutskottet. Jag vill understryka att vi fortfarande

analyserar förslaget, vilket som sagt är mycket omfattande och som också har skickats på remiss.

Förslaget om ett europeiskt hälsodataområde är en del i den europeiska hälsounionen, det första av flera väntade förslag på just dataområdet. Enligt kommissionen är det ett förslag som syftar till att underlätta tillgång till och delning av uppgifter. Bland annat gäller det elektroniska patientjournaler, genomikdata och data från olika register. Det avser tillgång och delning både inom själva vården, det som man kallar primäranvändning, och inom forskning, innovation och beslutsfattande, sekundäranvändning. Samtidigt ska förordningen skapa förutsättningar för att individers möjlighet att kontrollera och använda sina hälsodata både i sin egen och i andra medlemsstater stärks. På så vis ska också hälso- och sjukvården i Europa kunna utvecklas.

Ambitionen är också att stärka den inre marknaden när det handlar om digitala hälso- och sjukvårdstjänster och -produkter. Systemet ska i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen, väl känd som GDPR, garantera att uppgifterna också skyddas.

Förslaget till förordning innefattar regler, gemensamma standarder, arbetssätt, infrastruktur och ett ramverk för styrning av det jag nämnde, primär- och sekundäranvändning av hälsodata.

Inför rådets möte har det franska ordförandeskapet cirkulerat ett diskussionsunderlag, som jag har fått uppgift om att ni har tagit del av. Underlaget innehåller två diskussionsfrågor om förväntade fördelar med förslaget om ett europeiskt hälsodataområde men också om vilka värden och principer som är viktiga för att utveckla ett europeiskt hälsodataområde som gagnar alla.

Jag går nu över till att redogöra för den föreslagna inriktningen på Sveriges inlägg vid diskussionen.

Vi välkomnar diskussionen om ett europeiskt hälsodataområde vars ambition är att möjliggöra ökad primär- och sekundäranvändning av hälsodata till nytta såväl för patienterna, vården och forskningen som för samhället i stort. Mot bakgrund av de frågor som ordförandeskapet har ställt i sitt diskussionsunderlag föreslår regeringen att Sverige vid rådsrådet särskilt lyfter fram att vi välkomnar de möjligheter som följer av förslaget när det gäller att bidra till en jämlik och modern hälso- och sjukvård. En ökad tillgång till hälsodata kan ju bland annat skapa bättre förutsättningar för en bredare och mer jämlik implementering av precisionsmedicin inom och mellan medlemsstaterna.

Regeringen föreslår att Sverige vid rådsrådet även lyfter fram vikten av att det europeiska hälsodataområdet och dess infrastruktur präglas av höga krav på säkerhet och dataskydd, att patientsäkerheten vid gränsöverskridande vård stärks och att skyddet av den personliga integriteten respekteras. Regeringen har ju en budgetrestriktiv linje och föreslår att Sverige vid rådsrådet lyfter att de administrativa åtaganden som åläggs medlemsstaterna bör vara väl avvägda.

Anf. 10 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 4, Översyn av EU:s globala hälsostrategi. Detta är icke lagstiftande verksamhet och en diskussionspunkt.

Anf. 11 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Ordförande! Precis, en diskussion om en översyn av EU:s strategi för global hälsa står på dagordningen. Vid mötet förväntas ett första meningsutbyte mellan medlemsstaterna om vilka prioriteringar som skulle kunna inkluderas i en global hälsostrategi och hur EU:s samordning och inflytande kan stärkas i frågor om global hälsa.

Utgångspunkten för diskussionen är det diskussionsunderlag som ordförandeskapet har skickat ut och som ni ska ha fått ta del av. Bakgrunden är att hälsokommissionär Stella Kyriakides och kommissionären för internationella partnerskap Jutta Urpilainen den 19 maj aviserade att kommissionen ska ta fram en ny strategi för EU:s arbete med global hälsa.

Sedan tidigare finns rådsslutsatser från 2010 om EU:s roll i global hälsa. Dessa arbetades då fram mot bakgrund av kommissionens meddelande på samma tema. Sverige spelade en roll i den processen genom vårt ordförandeskap 2009. Men det är ju en tid sedan, och sedan dess har mycket hänt på hälsoområdet – till exempel framtagandet av Agenda 2030, de globala målen för hållbar utveckling, ebolautbrottet, Parisavtalet och inte minst covid-19-pandemin. Mot bakgrund av detta har frågan om behovet av ett förnyat strategiskt ramverk väckts och lyfts i olika sammanhang, däribland i samband med ordförandeskapskonferensen i Lyon tidigare i år om just global hälsa.

Vad gäller den fortsatta hanteringen förväntar vi oss att kommissionen ska presentera ett förslag lite senare i år efter en öppen konsultation med olika intressenter. Då hör ju ni själva att detta skulle kunna leda in i det svenska ordförandeskapet och behöva hanteras där under nästa vår.

Nu ska jag gå över till att redogöra för föreslagen inriktning på Sveriges inlägg vid den här diskussionen.

Vi välkomnar kommissionens avsikt att ta fram en ny EU-strategi för global hälsa. Covid-19-pandemin har ju tydliggjort vikten av att stärka den nationella och den globala förmågan att hantera just gränsöverskridande hälsohot och att bygga hållbara och motståndskraftiga hälso- och sjukvårdssystem.

Ett förnyat strategiskt ramverk skulle kunna bidra till ett gemensamt narrativ och en strategisk inriktning för en starkare och mer koherent röst från EU i globala frågor och sammanhang. Strategin bör ta fasta på de förändringar som har skett sedan 2010, inklusive antagandet av Agenda 2030 och erfarenheter från pandemin. Regeringen anser att arbetet med att ta fram en förnyad strategi bör vara tvärsektoriellt och inkluderande och ta fasta på EU:s styrkor och självklart även på redan initierade processer.

Regeringen avser att verka för att ett antal aspekter tas med i strategin. Ett strategiskt ramverk bör ju sträcka sig bortom en traditionell biståndsagenda och kan ta sin utgångspunkt i följande huvudområden, menar vi: för det första samhällseliga förutsättningar för hälsosammare liv, för det andra beredskap och ökad hälsosäkerhet för tryggare samhällen, för det tredje rättvis tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård och för det fjärde ett mer ändamålsenligt och effektivt internationellt system. Precis som i den svenska folkhälsopolitiken behöver denna strategi också framhålla ett jämlikhetsperspektiv.

Bland frågor som kan inkluderas i en strategi vill jag särskilt understryka globalt samarbete för att motverka antibiotikaresistens, AMR, det som under lång tid har kallats för den tysta pandemin. Utöver det vill jag nämna pågående förhandling om ett internationellt pandemiavtal men också ändringar av det internationella hälsoreglementet, IHR, och åtgärder för förbättrad beredskap när det gäller tillgång till läkemedel och medicinsk utrustning vid gränsöverskridande hälsohot. Även faktorer som påverkar människors hälsa som miljö, klimat och utbildning är förstås viktiga komponenter, liksom stärkandet av WHO som den ledande tekniska och normativa FN-organisationen.

Anf. 12 IDA DROUGGE (M):

Vi välkomnar de höga ambitioner som kommissionen har angående hälsodata. Här vill jag bara påminna om att om detta kan bli verklighet har vi ett stort arbete att göra även nationellt på området för att vi ska kunna dela hälsodata även mellan våra regioner.

Jag har också en fråga gällande den traditionella biståndsagendan. Statsrådet nämnde att detta bör sträcka sig bortom denna. Skulle hon kunna utveckla och konkretisera vad det betyder?

Anf. 13 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Jag vill börja med detta med höga ambitioner. Det stämmer väldigt väl med de höga ambitioner vi har på hemmaplan. Det går verkligen hand i hand. För oss är det förstås en utmärkt hjälp att EU sätter fokus på de här frågorna. Även om vi gör väldigt mycket på hemmaplan är detta typexempel på frågor där vi har väldigt mycket att vinna på det europeiska samarbetet. Våra data får ett så mycket högre värde när vi får större datamängder vi kan använda, både primärt och sekundärt. Det känns väldigt spännande, vill jag säga.

Men säg någonting om den traditionella biståndsagendan, Sofia, så blir det helt korrekt!

Anf. 14 Departementssekreterare SOFIA WENNERSTRAND:

Nu är ju detta inte presenterat, utan det kommer att bli en diskussion. Det som avses med att det ska vara bredare än en biståndsagenda är att detta såklart spänner över en mängd olika områden, inte minst Socialdepartementets ansvarsområde men också forskning, miljö och klimat och så vidare. Man behöver alltså ha ett bredare perspektiv, menar vi.

Anf. 15 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 5, Övriga frågor a–f. Är det någonting där som socialministern önskar kommentera?

Anf. 16 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Ja, herr ordförande! Under Övriga frågor är det ett flertal frågor och processer som ordförandeskapet vill informera om, liksom kommissionen.

En av punkterna, 5 b, är Genomförande av förordningen om medicintekniska produkter, och den vill jag säga bara några ord om.

Vid mötet väntas information från kommissionen gällande läget att fullt ut tillämpa de två nya förordningarna för medicintekniska produkter, MDR, och in vitro-diagnostiska produkter, IVDR, att lämnas. Datum för anpassning av dessa förordningar i medlemsstaterna har tidigare skjutits upp på grund av pandemin, för MDR till den 26 maj 2021 och för IVDR till den 26 maj 2022. Det finns övergångsbestämmelser som gäller lite olika länge beroende på produktkategori.

Det här är en informationspunkt, men det är inte osannolikt att några medlemsstater ändå kan komma att vilja göra inlägg. Vid en eventuell diskussion föreslår regeringen följande inriktning på det svenska inlägget.

Sverige kan framföra ett stöd till att kommissionen avsätter tillräckliga resurser för att analysera och följa upp implementeringen av både MDR och IVDR i unionen samt att detta kan återrapporteras till Epsco i december 2022.

När det gäller de andra övriga frågorna på dagordningen har jag inget särskilt som jag vill lyfta, men som vanligt svarar jag gärna på frågor om ni har några.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Socialministern har varit synnerligen framgångsrik i dag med att övertyga EU-nämndens ledamöter. Det verkar inte vara några frågor här heller. Vi tackar speciellt för att du redovisade inriktningen på det inlägg ni tänkte framföra. Det uppskattar vi.

Med dessa ord tackar vi för noterar informationen. Jag önskar lycka till vid kommande rådsmöte och en trevlig helg. Må solen lysa över er allesammans när den väl spricker fram genom molntapparna. Tack för i dag!

Anf. 18 Socialminister LENA HALLENGREN (S):

Tack så mycket! Trevlig sommar!

§ 3 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor

Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister Eva Nordmark

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 14 mars 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 16 juni 2022

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi arbetsmarknads- och jämställdhetsminister Eva Nordmark med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder med återrapport från möte i rådet den 14 mars 2022.

Anf. 20 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Ordförande! God morgon allihopa! Den 14 mars deltog statsrådet Johan Danielsson vid Epscorådsmötet för social- och sysselsättningsministrar, som ägde rum i Bryssel. Ledamöterna har fått ta del av en skriftlig redogörelse. Om det finns frågor svarar jag förstås på dem.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Direktiv om bättre arbetsvillkor för plattformarbete. Det är lagstiftningsöverläggningar, och detta är en informationspunkt.

Anf. 22 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Vi är alltså på dagordningspunkt 3 om det franska ordförandeskapets lägesrapport rörande direktivet om bättre arbetsvillkor på digitala plattformar.

Den 9 december 2021 presenterade kommissionen sitt förslag till direktiv om bättre arbetsvillkor på digitala plattformar. Regeringen har under vårens inledande behandlingar framfört att det är av största vikt att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen och parternas autonomi och att en EU-gemensam lagstadgad presumtion om anställningsstatus är mycket problematisk för den svenska modellen. Presumtionen bedöms dock i dagsläget ha stöd bland flera medlemsländer. Några medlemsländer har dock framfört att de ser behov av större flexibilitet i presumtionens utformning, vilket är positivt.

Den 19 maj presenterade det franska ordförandeskapet ett första kompromissförslag gällande direktivförslagets första två kapitel. Regeringens bedömning är att kompromissförslaget inte tillräckligt tar fasta på behovet av att respektera olika nationella arbetsmarknadsmodeller och att presumtionens utformning fortfarande är mycket detaljerad och i sak ligger nära kommissionens ursprungliga förslag.

Arbetet i rådsarbetsgruppen kommer nu att fortsätta när det tjeckiska ordförandeskapet tar över förhandlingarna i juli. Under Epscorådet den 16 juni kommer det franska ordförandeskapet att avlägga en lägesrapport där vårens behandlingar i rådsarbetsgruppen summeras.

Anf. 23 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! För tids vinnande väljer jag att inte lägga ut texten här utan hänvisar till vår redovisade ståndpunkt i det särskilda yttrande som vi från Moderaternas sida hade gemensamt med KD och SD när frågan var uppe i arbetsmarknadsutskottet.

Anf. 24 ANNIKA QARLSSON (C):

Detta är ytterligare ett arbete som är inne och rör vid den modell som vi i Norden eller i Sverige är lite ensamma om. Det är viktigt och väsentligt att vi fortsätter att ligga på för att säkerställa att detta inte inskränker den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Jag ser att vi har anmält en avvikande ståndpunkt här tidigare. Jag står kvar vid den i nuläget.

Anf. 25 ORDFÖRANDE:

För formens skull vill jag säga att detta är en informationspunkt och ingenting annat. Men man får förstås tycka vad man vill, och det kan tas till protokollet.

Anf. 26 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen! Jag instämmer i det som har sagts från Moderaterna.

Detta är en informationspunkt. Vi står fast vid den avvikande ståndpunkt som vi anmälde i arbetsmarknadsutskottet och under tidigare överläggning i frågan.

Anf. 27 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Herr ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Vi sverigedemokrater står givetvis fast vid den avvikande ståndpunkt som vi landade i i arbetsmarknadsutskottet tillsammans med M och KD.

Anf. 28 ORDFÖRANDE:

Återigen, för formens skull: Det här är en informationspunkt och ingenting annat.

Anf. 29 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Precis som ordföranden säger är detta en informationspunkt. Vi har inte kommit så långt i den här frågan på EU-nivå. Det är sannolikt en fråga som också kommer att förhandlas över kommande riksdagsval och också beröra det svenska ordförandeskapet. Här är det viktigt att vi tillsammans i Sveriges riksdag och bland partierna jobbar smart och strategiskt ihop när det gäller den här frågan.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Den europeiska planeringsterminen 2022. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 31 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA

NORDMARK (S):

Den europeiska planeringsterminen behandlas på sedvanligt sätt. Processen har nu i stort sett återgått till den som hade etablerats före pandemin. Det innebär bland annat att de landsspecifika rekommendationerna nu återigen innehåller sysselsättnings- och socialpolitiska aspekter.

Dagordningspunkten innehåller tre delar: en riktlinjedebatt och två underpunkter, för godkännande. I riktlinjedebatten ska rådet föra en diskussion om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik inom den europeiska planeringsterminen. Regeringen avser att i diskussionen lyfta fram det nationella ansvaret och arbetsmarknadens parterers roll på det sysselsättnings- och socialpolitiska området.

En central utgångspunkt för regeringen är respekt för fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, nationella system avseende arbetsmarknad, sociala frågor och skatte- och utbildningsområdena samt för principerna om subsidiaritet och proportionalitet. Regeringen avser vidare att lyfta fram vikten av den europeiska planeringsterminen för samordning på området och uppföljning av de nya EU-övergripande målen till 2030 när det gäller sysselsättning, utbildning och fattigdomsminskning eller social utestängning.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då går vi in på dagordningspunkt 4 a, Bidrag till de sysselsättnings- och socialpolitikrelaterade aspekterna i de landsspecifika rekommendationerna: rekommendationer om 2022 års nationella reformprogram för varje medlemsstat. Det är en beslutspunkt.

Anf. 33 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA

NORDMARK (S):

Ordförande! Regeringen ställer sig bakom att rekommendationer ges till medlemsstaterna. Det är sedan upp till varje medlemsland att välja hur man förhåller sig till rekommendationerna. Regeringen föreslår att Sverige vid rådsmötet ställer sig bakom godkännande av de sysselsättnings- och socialpolitiska delarna i de landsspecifika rekommendationerna.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då går vi in på dagordningspunkt 4 b, Bedömning av 2022 års landsspecifika rekommendationer och av genomförandet av 2019 och 2020 års landsspecifika rekommendationer: yttrande från

Anf. 35 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Detta är också en årligt återkommande punkt. Yttrandet innehåller en sammanfattning av kommittéernas granskning av medlemsstaternas nationella åtgärder i syfte att följa upp förra årets rekommendationer.

Regeringen föreslår att Sverige på rådsmötet ställer sig bakom att yttrandet från sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd godkänns.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Nationella mål ett år efter det sociala toppmötet i Porto. Detta är en diskussions- och informationspunkt.

Anf. 37 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Under denna dagordningspunkt väntas ett åsiktsutbyte samt en presentation av ett yttrande från sysselsättningskommittén och kommittén för social trygghet om processen med nationella mål till 2030. Stats- och regeringscheferna ställde sig bakom de nya EU-övergripande målen om sysselsättning, utbildning och fattigdomsminskning vid Europeiska rådets formella möte i Porto i maj förra året, vilket sedan bekräftades av det formella Europeiska rådet den 24 och 25 juni.

Kommissionen uppmanade därefter medlemsstaterna att fastställa nationella mål för att bidra till uppfyllelsen av de EU-övergripande målen. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att skicka in preliminära nationella mål under hösten 2021 och slutliga mål under våren 2022.

Sveriges nationella mål fastställs i vårpropositionen 2022. Överläggning om de preliminära målen ägde rum i arbetsmarknadsutskottet den 30 september 2021. I processen med att ta fram nationella mål har samråd hållits med arbetsmarknadens parter och det civila samhället. I åsiktsutbytet avser jag att lyfta fram att det är bra att målen följs upp inom ramen för den europeiska planeringsterminen, inklusive i de nationella reformprogrammen, på motsvarande sätt som målen i Europa 2020-strategin.

I arbetet med att ta fram målen har det för regeringen varit viktigt att målen är ambitiösa, realistiska, konsistenta och förenliga med hållbar och inkluderande tillväxt samt sunda offentliga finanser.

Det bör finnas en tydlig koppling till de övergripande europeiska målsättningarna. Det är viktigt att alla medlemsstater tar sitt ansvar för att de övergripande målsättningarna uppnås, men de länder som ligger längre från målnivåerna bör bidra mer. De nationella målen bör integrera ett jämställdhetsperspektiv.

En central utgångspunkt för regeringen är respekt för fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, nationella system avseende arbetsmarknad, sociala frågor och skatte- och utbildningsområdena samt för principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

Anf. 38 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Ordförande! För protokollets skull vill jag även här påminna om att vi hade en avvikande ståndpunkt i det här ärendet när det togs upp i AU, där vi inte var fullt så positiva som ministern säger här. Sverigedemokraterna var inte speciellt positiva till ärendet i dess helhet.

Anf. 39 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M):

Ordförande! Till protokollet vill också jag föra att vi står fast vid vår ståndpunkt i det särskilda yttrandet från arbetsmarknadsutskottet.

Anf. 40 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Även vi kristdemokrater står fast vid vår avvikande ståndpunkt som anmäldes i utskottet.

Anf. 41 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Jag noterar era avvikande ståndpunkter.

Anf. 42 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en likalydande avvikande ståndpunkt från Moderaterna och Kristdemokraterna och en oliklydande avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna. Vi noterar och tackar för informationen.

Nästa punkt är dagordningspunkt 7, Rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet (Kommissionens förslag till rättslig grund: artiklarna 166.4 och 292 i EUF-fördraget jämförda med artikel 149 i EUF-fördraget). Det är ett beslutsärende.

Anf. 43 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Kommissionen presenterade förslaget den 14 december. Rekommendationen är en del av Fit for 55-paketet och syftar till att vägleda medlemsstaterna avseende sociala och arbetsmarknadspolitiska aspekter av den gröna omställningen.

Överläggningen med arbetsmarknadsutskottet om utkast till rådsrekommendation gjordes den 25 januari i år. Arbetsmarknadsutskottet informerades den 31 maj 2022.

Det rör sig som sagt om en rekommendation till medlemsstaterna och är inte rättsligt bindande. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av rekommendationen.

Anf. 44 ORDFÖRANDE:

Det verkar vara glasklart. Det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Nästa punkt är dagordningspunkt 8, Rådets beslut om bemyndigande för medlemsstaterna att ratificera ILO:s konvention om våld och trakasserier från 2019 (nr 190). Den här punkten är lite oklar. Det finns en

Anf. 45 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Det här är som sagt en eventualitet. Dagordningspunkt 8 är fortfarande en eventuell dagordningspunkt. Vi har ingen information om ordförandeskapet väljer att ta upp frågan om beslut om bemyndigande för medlemsstaterna att ratificera ILO:s konvention om våld och trakasserier. Vi utgår ifrån att så inte är fallet, eftersom vi ännu inte har fått några besked. Vid behov får vi annars återkomma till nämnden i särskild ordning.

Anf. 46 ORDFÖRANDE:

Det verkar väl vara en klok process. Har man inget innehåll är det svårt att fatta beslut. Vi noterar och tackar för informationen.

Nästa punkt är dagordningspunkt 9, Sysselsättning för personer med funktionsnedsättning. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 47 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Epscorådet väntas föra en riktlinjediskussion om tillträde till arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning. Diskussionen baserar sig framför allt på att kommissionen under 2022 kommer att presentera ett paket för att förbättra arbetsmarknadsresultaten för personer med funktionsnedsättning och söka samarbete med Europeiska nätverket för offentliga arbetsförmedlingar, arbetsmarknadens parter och organisationer för personer med funktionsnedsättning.

Regeringens utgångspunkt är att säkerställa att EU:s politik genomsyras av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, det vill säga att kvinnor och män, flickor och pojkar, med funktionsnedsättning ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

I diskussionen avser jag att ge uttryck för att regeringen välkomnar denna viktiga diskussion samt att samarbete mellan myndigheter och andra aktörer är av stor vikt för att öka sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning i EU.

För att uppnå ökad sysselsättning krävs att personer med funktionsnedsättning rustas för att bli anställbara och kan gå vidare till ett arbete och egen försörjning utan stöd eller till exempel med lönebidrag eller skyddat arbete i Samhall.

Jag avser att lyfta fram vikten av att målgruppen får tillgång till alla tjänster och insatser inom arbetsmarknadspolitiken, vikten av att stärka arbetsgivares förutsättningar att anställa samt att förbättra arbetet med distansservice och digitala tjänster för arbetssökande med funktionsnedsättning.

Anf. 48 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 10, Yttrande från sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd om Belgiens och Spaniens förslag om att införa ett förfarande för sociala obalanser i den europeiska planeringsterminen. Det är rubricerat som en informationspunkt men är i dag en diskussionspunkt på EU-nämnden.

Anf. 49 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Det är en informationspunkt. Det är inte osannolikt att positiva inställda medlemsstater kan komma att vilja göra inlägg. Vid eventuellt behov av att bidra till en balanserad diskussion om detta föreslås att Sverige framför att det redan i dag finns ändamålsenliga instrument för att följa och analysera det sysselsättnings- och socialpolitiska området inom terminen och att Sverige stöder användningen av befintliga verktyg och analytiska instrument inom ramen för planeringsterminen.

Anf. 50 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nästa punkt är dagordningspunkt 11, Övriga frågor. Det är många punkter här. Det är 11 a, Lagstiftningsförslag och 11 b, EU:s svar på Rysslands invasion av Ukraina. Sedan är det 11 c, d, e och f. Är det någonting där som arbetsmarknadsministern önskar kommentera?

Anf. 51 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Jag vill lyfta fram en av frågorna under Övriga frågor. Det är frågan om minimilöner, som både EU-nämnden och många andra har engagerat sig mycket i. Jag ska berätta lite kort om läget.

Läget är att den 6 juni nåddes en kompromiss i trilogförhandlingarna. Den överenskommelsen kommer att tas upp för bekräftelse i Coreper den 15 juni på onsdag nästa vecka. Även om frågan enbart är uppe som informationspunkt från ordförandeskapet på Epsco den 16 juni vill jag meddela att jag har för avsikt att be om ordet under denna dagordningspunkt om ordförandeskapet öppnar för diskussion.

Som jag berättade när jag var här i december var det viktigt för oss att kunna ställa oss bakom rådets text. Det har gjort att det är möjligt för oss att arbeta med att värna den svenska modellen ända in i kaklet. Vi har jobbat in i det sista för en text som ska fungera för vår modell.

Vi har nått viktiga framgångar. Vi gör bedömningen att Sveriges lönebildningsmodell har kunnat värnas och att vi inte kommer att behöva införa lagstadgade minimilöner eller införa allmängiltigförklaring av kollektivavtal.

Vi undantas från bestämmelserna om att minimilön ska vara tillräckliga. Vår primära skyldighet begränsas till att uppmuntra till kollektivavtalsförhandlingar, vilket redan hela vår modell är riggad för.

Men faktum kvarstår. Lönebildning hanteras bäst så nära dem det angår som möjligt. I Sverige är det enbart av parterna på arbetsmarknaden, det vill säga fack och arbetsgivare.

Här finns en stor samsyn både politiskt och mellan parterna om att vi inte vill ha någon lagstiftning om minimilöner på EU-nivå. Därför

informerade regeringen i går arbetsmarknadsutskottet om att Sverige på Coreper den 15 juni kommer att delge att vi inte kan stå bakom kompromissförslaget.

Vi kommer att återkomma till EU-nämnden inför att en rättsakt formellt beslutas för att inhämta mandat för hur Sverige slutligt kommer att ställa sig till ett antagande.

Anf. 52 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för redovisningen! Det har varit en lång resa. Det har varit många funderingar och diskussioner. Det finns också väldigt olika uppfattning inom EU om de här frågorna.

När vi hade upp ärendet i december gav vi mandat och möjligheten att fortsätta att förhandla för att se till att vi fick bra texter. Jag skulle gärna vilja höra mer. Vad har gjorts under det här halvåret med det mandat som ni fick? Vilka skillnader i texter är det som har kommit in från decembermötet fram tills nu?

Jag uppskattar även tydligheten med att vi fortfarande står bakom att det är nationell kompetens och att det därför inte ska bifallas.

Anf. 53 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M):

Tack, till statsrådet, för föredragningen.

Det finns de som säger: Nu har vi baxat det ända hit. I det här fallet passar det bättre med: Nu har vi kämpat emot ända hit. Lagstiftningen på det arbetsmarknads- och socialpolitiska området hör verkligen inte hemma i EU. Den hör hemma så nära dem som berörs som möjligt.

Vi har i Sverige en modell som vi är väldigt stolta över. Det är en modell som vi över tid har värnat om och som vi över partigränserna har varit överens om tjänar Sverige väl.

Utifrån toppmötet i Göteborg och beslutet om den sociala pelaren kan jag bara beklaga hur mycket arbete, kraft och energi som vi har lagt på att försöka rädda vår modell. Antalet arbetstimmar är svindlande. Det gäller alla våra gemensamma resurser som vi har tvingats lägga ned på detta.

Att vi nu är överens om att det är självklart att Sverige ska rösta nej till det skarpa förslaget som ligger på bordet angående minimilöner tycker jag är bra. Det som är värre är hur arbetsmarknadens parter inte känner sig trygga med situationen.

Jag har gång efter annan i kontakter med bland annat LO, TCO och Svenskt Näringsliv känt frustrationen som nästan går att ta på över hur minimilönerna skär rakt genom den svenska modellen och hur magert det ser ut när man tar del av återrapporteringarna om hur mycket plats Sverige och Sveriges hållning har tagit.

Hade vi lyckats med allt det vi nu säger, hade vi i dag inte suttit i ett läge där vi behöver rösta nej. Jag återkommer till att en tumregel är att inte lyfte upp frågor till EU-nivå som Sverige inte vill att EU ska fatta skarpa beslut om.

Inom det socialpolitiska området ser vi gärna erfarenhetsutbyte för att delge och stärka varandra. Med då våra länder har kommit så olika långt och står inför helt olika typer av utmaningar finns det ingen anledning att sträva efter gemensam lagstiftning. I det här fallet riskerar den dessutom att förstöra någonting som för oss fungerar väl.

För mig och för Moderaterna är det självklart att vi ska rösta nej. Jag beklagar verkligen att arbetet har gått så långt innan vi kraftfullt sätter ned foten på EU-nivå. Som jag inledde med: Det handlar om hur mycket av svensk kraft och energi i arbetat som nu har lagts på att motverka och motarbeta i stället för att arbeta framåtsyftande med problemlösning med för oss riktiga problem som vi behöver hitta lösningar på.

Anf. 54 ROBERT HALEF (KD):

Tack, statsrådet, för föredragningen! Även vi ställer oss bakom att regeringen på mötet meddelar att Sverige kommer att rösta nej. Det här är ingenting som vi ska ställa oss bakom. Som tidigare Moderaterna och även Centerpartiet lyfte fram är det helt mot den ordning vi har och har haft under längre tid i Sverige.

Jag har en kunskapsfråga som jag vill ställa till statsrådet. Det gäller den så kallade EU-domstolen som ska göra en tolkning av detta om det kommer att gå igenom, vilket det kommer att göra som det ser ut.

Min fråga till statsrådet är: Skulle du kunna utveckla och kommentera vad det egentligen innebär att EU-domstolen kommer att göra egna tolkningar i denna fråga?

Anf. 55 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD):

Här ser vi ett prov på EU:s överstatlighet. Det kan vi konstatera. Jag kommer inte att framföra något negativt till regeringen över huvud taget, utan tvärtom. Jag vill tacka regeringen och ministern för att ni har kämpat väl och tappert för den svenska modellen även om det inte räckte ända fram. Tack ska ni ha!

Anf. 56 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S):

Tack för frågor och kommentarer!

Jag börjar med Annika Carlssons fråga om hur vi har kunnat påverka efter att vi ställde oss bakom rådets allmänna inriktning i december. Det var väldigt viktigt för processen att Sverige kunde stå bakom rådets allmänna inriktning. Vi hade också som ni kommer ihåg ett EU-parlament som hade väldigt långtgående ambitioner och krav. Det gällde bland annat att all workers, alla löntagare, i hela Europa skulle ha vissa rättigheter.

Genom att Sverige ställde sig bakom rådets allmänna inriktning har vi haft möjlighet att sitta vid förhandlingsbordet och vara med och påverka under hela den här processen. Det kanske mest tydliga och omedelbara som hände efter att jag fick det mandatet från EU-nämnden i december var att vi fick in skrivningar om att de här rättigheterna gäller bara where it exists. Det var en väldigt viktig del av en framgång då.

Sedan har det som i alla förhandlingar böljat fram och tillbaka. De skrivningarna började förhandlas med EU-parlamentet. Vi kunde på sluttampen nå resultat. Faktiskt så sent som i måndags den 6 juni hade jag ett möte med en av parlamentarikernas förhandlare. Där lyfte vi in tre för Sverige helt centrala förändringar som regeringen och parterna, fack och arbetsgivare, gemensamt såg att vi behövde ha in. Vi hade ända in i sluttampen också ett möte med parternas juridiska experter samma dag som förhandlingarna inleddes. Jag kan konstatera att Sverige under den kvällens och nattens förhandlingar lyckades få in alla dessa tre justeringar.

Detta har verkligen bidragit att den svenska regeringen har kunnat agera utifrån det som var rådets allmänna inriktning och se till att hålla emot de väldigt höga ambitioner som fanns från EU-parlamentet. Det finns till exempel inte någon skrivning som innebär att vår modell hotas; detta med all workers finns inte med, exempelvis. Det var en grundförutsättning eftersom vår modell inte bygger på individuella rättigheter. Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på kollektiva rättigheter, det vill säga att fack och arbetsgivare förhandlar, inte på att en enskild person har en enskild rätt. Detta har varit väldigt viktigt för oss.

När det gäller Ann-Sofies kommentarer vill jag säga att våra besked har varit väldigt tydliga från start: Detta är något som Sverige aldrig har velat se. Vi ville inte att ett sådant här direktivförslag skulle se dagens ljus, och vi har jobbat väldigt intensivt.

Men vi vet också alla härinne att de allra flesta länder i EU har lagstadgade minimilöner. Vi är alltså en lite udda fågel, så vi kommer att behöva fortsätta arbeta för att öka kunskapen om vår modell och få respekt för olika nationella arbetsmarknads- och lönebildningsmodeller. Det kommer att vara ett fortsatt viktigt påverkansarbete. Men genom att vi har suttit vid bordet har vi kunnat påverka på ett sätt som innebär att Sverige inte har någon skyldighet att införa en lagstadgad minimilön eller en allmängiltig förklaring om kollektivavtal. Det är väldigt viktigt.

När det gäller frågan från Kristdemokraternas företrädare – jag ber om ursäkt, men jag missade ditt namn – om EU-domstolen blir den frågan egentligen aktuell bara om vi tar den dit. Jag tycker verkligen att man nog ska överväga det. EU-domstolen kan alltid pröva olika direktiv, men som vi ser det kommer Sverige inte att ändra lagstiftningen. Vi kommer att behålla vår lagstiftning. Det betyder också att parterna på arbetsmarknaden, fack och arbetsgivare, inte behöver förändra sina grunder för kollektivavtalen. Detta är väldigt viktigt, och det ska vi stå upp för och stå fast vid.

Avslutningsvis – tack, Ann-Christine!

Anf. 57 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag instämmer till fullo i vad min kollega Ann-Sofie Lifvenhage sa tidigare. Jag vill bara lägga till att det väl finns olika uppfattningar om hur aktivt Sverige har varit under den här tiden sedan december och även dessförinnan. Det kommer kanske historien att utvisa lite närmare. Enligt de källor jag har, som Ann-Sofie också lyfte, har man inte alls tagit till orda vid de aktuella tillfällena.

Min retoriska fråga, ordförande, är: Om man från Sveriges och regeringens sida nu är så nöjda med sina framgångar och resultat, varför kan man då inte ställa sig bakom? Jag får inte ihop den retoriken.

Anf. 58 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA
NORDMARK (S):

Ordförande! Det är viktigt att se det första som rör det svenska påverkansarbetet. I sådana här processer, liksom i alla förhandlingar och alla liknande processer – jag säger detta med tjugo års erfarenhet som facklig ledare och efter drygt åtta år i Europafackets ledning – förekommer det väldigt mycket ryktesspridning. Jag har också hört och lyssnat in kommentarerna om att vi från Sveriges sida inte skulle ha varit så aktiva.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att se och förstå att det finns många olika plattformar och tillfällen där Sverige använder sin möjlighet att påverka. Det handlar bland annat om bilaterala kontakter, som vi har haft både på statsministernivå, mellan EU-ministrar och på alla nivåer – Regeringskansliets tjänstemän har i olika kontakter påverkat.

Jag startade själv tillsammans med min danska kollega Peter Hummelgaard en like-minded group. Vi har haft flertalet möten där vi informellt har diskuterat hur vi på olika sätt tillsammans kan påverka som kritiska medlemsländer. Vi har till och med tillsammans bestämt oss för vilka ord vi ska använda vid olika tillfällen. Ibland är det bättre att andra länder pushar en fråga. Det är inte heller alltid i sammanträdesrummen allt sker.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att säga att vi verkligen har utnyttjat alla tillfällen att påverka. Vi har haft möten med parterna. Jag tog med mig Svenskt Näringsliv och LO ned till Paris så fort det franska ordförandeskapet tillträdde, efter det att vi hade fattat beslut om allmän inriktning. Det har varit ett väldigt intensivt påverkansarbete. Det man kan fundera över, som jag tror att Ann-Sofie nämnde innan, är att det verkligen är otroligt många mantimmar som lagts ned på detta arbete.

Vi har helt enkelt valt att påverka i de frågor som är mest centrala för oss. Det har varit fokus på att skydda den svenska lönebildningsmodellen. Jag är också stolt över hur fack och arbetsgivare har lagt ned enorm kraft under 38 expertgruppsmöten för att följa hela denna process. Det har varit ett bra samarbete.

Frågan gällde varför vi säger nej. Vi vill inte ha detta. Lönebildning är inte en fråga som hör hemma på EU-nivå. Löner sätts av varje enskilt medlemsland och i Sverige enskilt av arbetsmarknadens parter. Det är en väldigt viktig principfråga.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen och önskar lycka till vid kommande rådsmöte. Vi hoppas att solen skiner på arbetsmarknadsministern med medarbetare. Tack för i dag!

Statssekreterare Kristina Persdotter

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor den 16 juni 2022

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Vi har statssekreterare Kristina Persdotter med medarbetare på plats. Vi hälsar er välkomna och går in på dagordningspunkt 6, Rekommendation om individuella utbildningskonton (kommissionens förslag till rättslig grund: artikel 292 i EUF-fördraget jämförd med artikel 149 i EUF-fördraget). Det är ett beslutsärende.

Anf. 61 Statssekreterare KRISTINA PERSDOTTER:

Ordförande! Tack så mycket för möjligheten att träffa er för samråd inför Epsco den 16 juni. Jag ersätter statsrådet Anna Ekström, som är ansvarig för frågan. Hon är på möte i konkurrenskraftsrådet i dag, och därför är jag här.

Kommissionen presenterade i december ett förslag till rådsrekommendation om individuella utbildningskonton. Sedan inleddes förhandlingen i januari, och ordförandeskapet planerar för beslut vid Epscorådet den 16 juni.

I rekommendationen föreslås att alla vuxna som är lagligen bosatta i landet får tillgång till ett utbildningskonto för arbetsmarknadsrelevant utbildning. Syftet med förslaget är att stödja medlemsstaternas reformer för att göra det möjligt att delta i utbildning i syfte att öka deltagandet och minska kompetensklyftorna. Kommissionen menar att de individuella utbildningskontona kommer att dels underlätta tillgången till utbildning för alla vuxna i arbetsför ålder, oberoende av deras ställning på arbetsmarknaden, dels öka individens incitament och motivation att söka utbildning.

Regeringen har tillsammans med flera andra medlemsstater i förhandlingarna fört fram ändringsförslag som öppnar för att medlemsstaterna kan ha andra verktyg än individuella utbildningskonton för att uppnå rekommendationens målsättningar. Dessa synpunkter är omhändertagna i rekommendationens andra punkt, och regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom ett antagande av rådets rekommendation.

Anf. 62 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr ordförande! Jag är lite yrvaken i det här ärendet. Men jag har för mig att vi har lämnat en avvikande mening som vi fortfarande står bakom.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Vi konstaterar att du kanske var lite högröd av förvirring, för ni har inte tidigare anmält en avvikande ståndpunkt. Men om du ändå avser att göra det i dag är det absolut tillåtet.

2021/22:44
10 juni

Anf. 64 ROBERT STENKVIST (SD):

Jag tror att vi till slut landade i att vi står bakom regeringens ståndpunkt, med viss tvekan.

Anf. 65 ORDFÖRANDE:

Det verkar inte som att statssekreteraren avser att kommentera något i detta sammanhang. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Med dessa ord, statssekreteraren – underbart är kort! Vi tackar dig och medarbetare för närvaro vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar er lycka till vid kommande rådsmöte. Men framför allt hoppas vi att ni får lite solsken på er över helgen. Tack för i dag!

§ 5 Utrikes frågor – handel
Statsrådet Anna Hallberg
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– handel den 3 juni 2022
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – handel den 12–15 juni 2022

2021/22:44
10 juni

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Anna Hallberg med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Vi inleder med en återrapport från möte i rådet den 3 juni 2022.

Anf. 67 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Tack för möjligheten att komma hit till EU-nämnden och samråda om kommande möte i utrikesrådet för handelsfrågor!

Mötet börjar på söndag den 12 juni. Det kommer att bli minst ett möte till under WTO:s ministerkonferens MC12, som pågår den 12–15 juni i Genève. Jag kommer att delta vid rådsmötet den 12 juni. I övriga delar av rådsmötet kommer statssekreterare Krister Nilsson att delta.

Syftet med rådsmötet är inledningsvis att anta slutsatser om EU:s övergripande förhandlingsposition och att senare under veckan anta slutsatser och rådsbeslut om EU:s bedömning av de resultat som uppnås vid MC12.

En återrapportering från FAC-handel den 3 juni har ännu inte hunnit ske skriftligen, men en rapport kommer att skickas till er inom de närmaste dagarna.

I korthet kan jag nämna att den WTO-diskussion som vi hade den 3 juni visade på en mycket stor enighet inom EU. Samtliga medlemsstater gav stöd till kommissionen för deras arbete och framhöll vikten av att nå framsteg i de fyra huvudsakliga förhandlingsfrågorna som vi ser framför oss vid MC12. Det är ett svårt utgångsläge. Men med hänsyn till tiden stannar jag här när det gäller det förra mötet, den 3 juni, och tar förstås gärna emot frågor.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går nu in på dagordningspunkt 3, Världshandelsorganisationens tolfte ministerkonferens, 3 a, Slutsatser vid inledningen av Världshandelsorganisationens tolfte ministerkonferens, 3 b Slutsatser vid avslutandet av Världshandelsorganisationens tolfte ministerkonferens – godkännande, 3 c Rådets beslut om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar vid Världshandelsorganisationens tolfte ministerkonferens – antagande.

Detta är ett diskussions- och beslutsärende. Det står också i en kanslikommentar att rådsslutsatser för båda dagordningspunkterna 3 b och 3 d finns i dokumentet WK661422 reviderad 1.

Anf. 69 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Herr ordförande! Vid rådsmötet i Genève ska handelsministrarna fastställa EU:s prioriteringar vid detta ministermöte, så kallade MC12.

Mötet inleds, som jag sa, den 12 juni och pågår till den 15 juni. Förhandlingarna i WTO pågår i detta nu. Det är svårt att förutse det exakta utfallet. Men låt mig bara väldigt kortfattat gå igenom de aktuella förhandlingsfrågorna.

Mötet äger ju rum mot den väldigt dystra fonden, får man säga, av Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina. Behovet av att hantera Ryssland inom WTO gör det svårt att driva förhandlingsarbetet på ett effektivt sätt. Flera WTO-medlemmar, bland annat EU- och OECD-länderna, förhandlar av uppenbara skäl inte med Ryssland i rummet. Det har gjort det nödvändigt att hitta andra mindre, informella format.

Efter att MC12 i november sköts fram på grund av pandemin beslutades att förhandlingarna vid det här mötet ska fokusera på fyra frågor.

Den första frågan är de multilaterala förhandlingarna om fiskesubventioner. Det handlar om att förbjuda subventioner som bidrar till ett ohållbart fiske i enlighet med Agenda 2030. För regeringen är ett globalt hållbart fiske en högt prioriterad fråga. Den har stor betydelse för såväl människors liv som världshavens välmående.

Sverige har inom EU varit pådrivande för att vi ska nå en ambitiös överenskommelse inom fiskeriområdet och när det gäller fiskesubventioner, så ett beslut på MC12 är inte helt omöjligt, och det vore mycket välkommet från regeringens sida. Vi har som sagt varit mycket pådrivande.

Den andra frågan gäller WTO i sig, en reformering av WTO. WTO som organisation är ju verkligen i behov av modernisering. EU driver därför att MC12 ska staka ut en tydlig väg för reformarbetet till MC13, som vi tror kommer att gå av stapeln om två år. Det här är ju långa processer. Och det saknas enighet mellan medlemmarna, dels om vilka reformfrågor som ska prioriteras, dels om hur WTO ska ta frågorna vidare.

En nyckelfråga för Sverige och EU är att få ett fungerande tvistlösningssystem på plats. Det har ju varit lamslaget under en ganska lång tid nu. Vi behöver också ha ett återinrättat så kallat överprövningsorgan. Dessutom vill regeringen se ett ökat fokus på transparens och notifiering för att säkerställa att WTO-medlemmarna faktiskt tillämpar de gemensamma reglerna.

Den tredje frågan gäller WTO:s svar på pandemin. Den består av två delar, dels en komponent som handlar om immaterialrätten med ett begränsat undantag från det så kallade Tripsavtalet för framställning av covid-19-vaccin, dels en del som handlar lite bredare om handel och hälsa. Vi vill se begränsningar i möjligheten att införa exportrestriktioner för kritiska varor inom hälsoområdet. Vi vill också se handelsförenklningar. Det ska bli lättare att handla med varor inom handel- och hälsoområdet men också en ökad transparens.

Det finns ett kompromissförslag om immaterialrättsundantag när det gäller covid-19-vaccinet. Det har nu förhandlats fram av USA, Indien, Sydafrika och EU. Vi anser från regeringens sida att förslaget är balanserat. Det undergräver inte patentskyddet i Tripsavtalet. Men förhandlingar pågår fortfarande för att nå fram till en text som alla WTO-medlemmar kan acceptera. Parallellt med detta pågår alltså diskussionerna om det så kallade handels- och hälsoområdet.

Sverige och EU vill se ett ambitiöst förslag, men det är flera länder som motsätter sig detta. Sverige och EU verkar för att nå en paketlösning där både immaterialrätten och det stora, breda handel- och hälsoområdet ingår.

Den fjärde och sista frågan är jordbruksförhandlingarna. Det pågår multilaterala förhandlingar sedan över 20 år inom det här området. Det handlar om reformer avseende handel med jordbruksprodukter. Syftet är att skapa välfungerande, konkurrenskraftiga marknader. Samtidigt måste man främja miljö och livsmedelsförsörjning.

Förhandlingarna går väldigt trögt. Något konkret resultat väntas inte heller vid detta ministermöte. Däremot är det en förhoppning om att man ska kunna enas om två ministerbeslut.

Det första beslutet är helt enkelt ett arbetsprogram för de fortsatta förhandlingarna. Beslutet speglar de motsättningar som länge funnits i jordbruksförhandlingarna. En stor del av utvecklingsländerna vill fokusera på sänkningar av i-ländernas stödutrymme, medan utvecklingsländerna själva vill ha ökade möjligheter att stödja sitt jordbruk, också genom möjlighet att införa exportrestriktioner.

Det andra beslutet handlar om att man ska kunna göra uppköp i FN:s livsmedelsprogram World Food Programme och inte drabbas av exportrestriktioner. Frågan är viktig eftersom exportrestriktioner gör det svårare och dyrare för World Food Programme att handla upp livsmedel på marknaden.

Man hoppas också kunna enas om en ministerdeklaration om livsmedelsförsörjning, bland annat betona vikten av öppna marknader. Regeringen står också bakom detta. Vi tycker i och för sig att det borde kunna vara mer ambitiöst och i mer frihandelsvänlig riktning på jordbruksområdet och livsmedelsområdet.

Slutligen: Utöver dessa fyra frågor kommer frågan om en förlängning av tullmoratoriet på digital handel att diskuteras. Förhoppningsvis når vi en lösning. Några utvecklingsländer, med Indien i spetsen, motsätter sig detta. Det är mycket olyckligt. Det ser i dagsläget inte så ljus ut.

Mot bakgrund av det mycket svåra förhandlingsläge som pandemin och anfallskriget i Ukraina har medfört är utsikterna för några genomgripande resultat, som ni hör, begränsade. Från regeringens sida ser vi ändå att ministermötet MC12 är ett viktigt tillfälle att ge stöd till det regelbaserade, multilaterala handelssystemet och att försöka enas om en väg framåt.

Allra sist: Det här gäller både de pågående förhandlingarna och uppföljning av de initiativ som har tagits på klimat- och miljöområdet. Men det gäller också att vi får fart på det viktiga arbetet med att reformera WTO.

Regeringen fortsätter att verka för ett starkt ledarskap från EU och en hög ambitionsnivå i förhandlingarna.

Anf. 70 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för genomgången!

Jag vill börja med att säga hur bra det är att regeringen har drivit på när det gäller fiskesubventioner, vilka bidrar till ett ohållbart fiske. Jag hoppas att det innebär att regeringen kommer att driva på mer även när det gäller EU:s olika fiskeavtal runt om i världen, som ju också bidrar till ett

ohållbart fiske. Det är en annan fråga, men jag vill passa på att framföra detta.

Vänsterpartiet har ända sedan vaccinet kom, i två år, drivit frågan om undantag för immaterialrätten för tillverkning av covid-vaccin. Det är ändå väldigt glädjande att regeringen, efter att under hela den här tiden väldigt styvknakat har sagt nej till alla förändringar av undantag för immaterialrätten, nu ändå går med på ett begränsat undantag utifrån det som håller på att förhandlas. Jag hoppas att regeringen kommer att bidra till att det blir ett undantag från immaterialrätten. Det är ju lite i elfte timmen. Det borde ha gjorts för väldigt länge sedan.

Sedan har jag inte ett påpekande utan en fråga. Statsrådet nämnde ju Ryssland och Ukraina en del. Tror statsrådet att man kommer att kunna ta upp det som framkommer om vad Ryssland gör med Ukrainas livsmedel, det vill säga när det gäller export, vem som exporterar?

Anf. 71 JESSIKA ROSWALL (M):

Det var en diskussion om detta den 25 maj här i nämnden, och jag har inte sett uppteckningarna. Men jag har förstått att det var en längre diskussion om förlängning av moratoriet.

Jag förstår på statsrådet i dag att regeringens förhoppning är att man når en lösning, men att det inte ser så ljusst ut. Det är mycket illa, för vi vet ju att om man misslyckas med detta riskerar det att få allvarliga konsekvenser.

Jag har egentligen ingen annan uppfattning än regeringens. Men jag har fått rapporterat att under den diskussion som var på förra EU-nämndssammanträdet hade Moderaterna en fråga till statsrådet som besvarades jakande. Frågan var om regeringen ska ligga mer i framkant och driva på för att försöka nå en överenskommelse. Eftersom ståndpunkten delvis är förändrad sedan förra gången och vi har ett nytt möte med ungefär samma innehåll hade det varit snyggt om man hade gjort om skrivningarna till i dag, för jag har förstått att vi egentligen inte har olika uppfattningar i sak.

Anf. 72 JOHN WIDEGREN (M):

Jag fortsätter där Jessika slutade.

Jag får alltid höra att det är fel forum att lyfta den här frågan. Men jag provar att lyfta upp den igen, för nu är det ändå samtal om WTO, jordbruksprodukter, det hållbara fisket och subventioner för fisket.

En stor problemfråga när det gäller det hållbara fisket och fiskeförvaltningen är sälen och dess förekomst. Där har WTO lagt en död hand genom sitt förbud mot handel av produkter från säl. Om det finns läge att ta upp frågan kan det vara bra att göra det, för vi behöver få till den handeln. Den är ett viktigt incitament för att begränsa sälstammens utbredning, som är ett stort hinder för det hållbara fisket.

Anf. 73 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Jag börjar med att kommentera Tripsundantaget. Där har regeringen sagt hela tiden att vi måste se till att det system som finns är flexibelt nog. Det finns ju möjlighet till tvångslicenser. Det ska finnas en flexibilitet i Tripssystemet. Det har regeringen sagt hela tiden, så det är ingenting nytt. Därför stöder Sverige och den svenska regeringen EU-kommissionens

arbete med det här förslaget och att nu försöka hitta en kompromiss med Sydafrika, Indien och USA.

2021/22:44
10 juni

Jag kan bara konstatera att det är i linje med vad vi har sagt hela tiden. Vi välkomnar nu att det finns ett kompromissförslag på bordet. Om Tripsavtalet inte har varit tillräckligt flexibelt tidigare och det visar sig att det finns en möjlighet att göra det mer flexibelt välkomnar vi detta.

Rysslands agerande när det gäller Ukrainas livsmedel och möjligheten att exportera detta är inte en WTO-fråga. Som jag sa tidigare har vi inte Ryssland med i förhandlingarna vid bordet. Det ligger inte heller på WTO:s bord att hantera just denna särskilda fråga, även om den är oerhört viktig.

När det gäller e-handelsmoratoriet fattade WTO redan 1998 beslut om att införa ett moratorium eller ett förbud mot tullar på elektroniska överföringar. Det är bra, för det ger förutsägbara villkor, och det blir alltmer elektronisk handel. Inte minst i Sverige har vi behov av att få ett regelverk som fungerar för denna handel. Men det gäller även forskningsresultat, data, mjukvara och så vidare.

Problemet är att moratoriet hela tiden har behövt förlängas, så vi har inte kunnat se en förutsägbarhet i detta. Det är det som regeringen driver. Framgångsutsikterna är svårbedömda nu. Vi vill att EU ska driva detta väldigt hårt – det här är ju den moderna handeln – medan till exempel Indien och flera utvecklingsländer är väldigt kritiskt inställda till detta.

Jag vill bekräfta att Sverige driver detta mot EU och kommer att fortsätta göra det, inte minst under de här dagarna inom ramen för MC12-förhandlingarna.

Frågan om sälen är absolut otroligt viktig. Det vill jag bekräfta, även om den inte är på dagordningen. Naturligtvis är detta någonting som omfattas av fiskeriförhandlingarna och fiskerisubventioner. Nu är det subventioner vi talar om här. Det handlar kanske mer om hållbart fiske generellt sett, som ledamoten trycker på. Jag vill återigen säga att det inte är en fråga som är aktuell i nuläget. Det handlar inte om fiskerisubventioner i sig. Men jag bekräftar att frågan naturligtvis är central, inte minst för Sverige och svenska fiskevatten.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt och inriktning. Det är både en diskussionspunkt och en beslutspunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Är det någonting där som statsrådet önskar kommentera?

Anf. 75 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Nej, ordförande, det finns inga övriga frågor att kommentera.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Då önskar vi statsrådet med medarbetare lycka till vid kommande rådsmöte. Vi tackar för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde. Vi hoppas att solen lyser på er också den kommande helgen. Tack för i dag!

Anf. 77 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Tack detsamma!

§ 6 Jordbruks- och fiskefrågor
Statsrådet Anna-Caren Säterberg
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 24 maj 2022
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 13 juni 2022

Anf. 78 ORDFÖRANDE:

Vi återupptar sammanträdet. Vi är naturligtvis extra glada att landsbygdsministern med medarbetare har kommit till dagens EU-nämndssammanträde. Välkomna!

Vi inleder med återrapport från möte i rådet den 24 maj 2022.

Anf. 79 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Vi svarar gärna på frågor om återrapporteringen om sådana finns.

Anf. 80 ORDFÖRANDE:

Det verkar inte finnas några frågor. Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går nu in på information och samråd inför möte i rådet den 13 juni 2022. Först handlar det om icke lagstiftande verksamhet och fiske. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Meddelande om läget för den gemensamma fiskeripolitiken och samråd om fiskemöjligheterna för 2023. Det är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 81 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! På rådsmötet kommer kommissionen att presentera sin årliga lägesuppdatering av genomförandet och måluppfyllelsen för den gemensamma fiskeripolitiken och riktlinjerna för kommande förslag om fiskemöjligheter för 2023. Det är inte en beslutspunkt på rådsmötet. När förordningsförslagen om fiskemöjligheter för 2023 presenteras kommer jag att återkomma till riksdagen.

I miljö- och jordbruksutskottet lämnades i går förslag till kompletteringar av den svenska ståndpunkten. Det finns flera delar som regeringen kan instämma i. För att tillmötesgå miljö- och jordbruksutskottet har vi formulerat ett tillägg till den svenska ståndpunkten som lyder: Regeringen noterar att läget för fisket i Östersjön är fortsatt kritiskt, trots att ICES översiktliga rekommendationer till stor del har följts de senaste åren. Regeringen anser därför att EU-kommissionen i linje med försiktighetsansatsen bör beakta Östersjöns dåliga miljösituation samt havsmiljödirektivets mål om en god storleks- och åldersstruktur för fiskbestånd när den formulerar sina förslag till fiskekvoter för Östersjön för 2023. Det är också viktigt att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna arbetar för att åtgärda eventuella brister vad gäller datainsamling som ICES pekar ut i syfte att förbättra kunskapsunderlaget samt öka träffsäkerheten i rådgivningen i linje med försiktighetsansatsen och ekosystemansatsen.

Anf. 82 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Jag tackar ministern för föredragningen. Jag vill också passa på att tacka för överläggningarna som jag förstod pågick i går under eftermiddag och kväll för att få till en bättre ståndpunkt. Den är bättre nu. Den är tyvärr inte tillräckligt bra, men i och med att vi har varit med och förhandlat tänker vi inte gå emot den. Detta är som sagt i ett tidigt skede.

Anledningen till att vi fortfarande inte tycker att den är tillräckligt bra är att man nog kunde vara lite skarpare i sina ”sägningar”. Vi är väldigt oroliga, eftersom det finns så många negativa aspekter just nu, framför allt för fisken i Östersjön. Man behöver ändra drastiskt på kvoter och annat. Det behöver förmodligen göras förändringar i förvaltningsplanerna med. Det räcker inte att vi bara drar ned fiskekvoterna – det kommer inte att hjälpa för fiskbestånden. Vi kommer att ha en fortsatt negativ kurva, eftersom vi även har alla andra delar kring fisken: det miljömässiga, det storskaliga fisket, sälen, skarven, de fortsatta bekymren i vissa områden runt Östersjön vad gäller utsläpp och så vidare.

Fisken i Östersjön har det ganska tuftt. Så kan man väl säga. Därför tror jag att Sverige med den kustremsa vi har behöver vara det land som visar musklerna mest i de här diskussionerna. Men vi tackar ändå för en förbättrad ståndpunkt och stöder den.

Anf. 83 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redogörelsen, och ett stort tack för de förhandlingar som ägde rum sent i går kväll! Regeringen var lyhörd och tog in förändringar. Men det finns fortfarande delar som vi från Vänsterpartiet inte är nöjda med. Vi hade i utskottet i går en väldigt lång ståndpunkt som vi naturligtvis hade önskat att regeringen tagit med. Med tanke på ordförandens önskemål om att det ska vara mervärde och att man inte ska upprepa allt som sagts hänvisar jag till vår väldigt långa och viktiga avvikande ståndpunkt när det gäller hur vi behöver komma till rätta med fisken i Östersjön. Den handlar om strömmingen, fiskeflottorna, beskattningen av bränsle, oönskade fångster med mera. Den handlar också väldigt mycket om att det har riktats kritik mot Sverige och att vi behöver bli bättre på att möta den. Men jag ska som sagt inte läsa upp hela ståndpunkten; detta var bara en kortfattad beskrivning.

Vi har dessutom tillsammans med andra partier en gemensam avvikande ståndpunkt som lyder: Regeringen anser att Internationella havsforskningsrådets rekommendation om ett totalstopp för allt ålfiske i alla vatten och i alla livsmiljöer måste följas. Ålen har minskat med 98 procent sedan 1950-talet. Överlevnaden behöver därför prioriteras.

Detta är någonting som vi menar borde in i regeringens ståndpunkt.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Jag är naturligtvis glad för att begreppet kompletterande mervärde nämndes. Jag hade inte tänkt nämna det i dag, men nu gjorde jag det en gång till.

Anf. 85 MARIA FERM (MP):

Även jag vill tacka för den ändring som förhandlades fram, som vi stöder. Vi står också fast vid våra avvikande ståndpunkter kring fiskekrav och ål.

Anf. 86 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande och statsrådet! Jag kan komplettera med att det inte är statsrådets fel att jag missade tåget. Det gick för tidigt och var inte försenat; det måste vara det det beror på! Men det *kan* finnas andra skäl. Jag kanske var för optimistisk och trodde att vi skulle vara snabba i dag.

Vad gäller punkten om fiskeri förstod jag att det var långa diskussioner i går både i utskottet och efteråt. Det finns önskemål om ytterligare förstärkningar än vad som har kommit, men från vårt håll signalerar man att man är nöjd med den komplettering som är gjord. Vi ställer oss bakom den ståndpunkten.

Anf. 87 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen! Även jag instämmer i det som läggs fram av Moderaterna och Centerpartiet. Efter omformuleringen stöder vi förslaget.

Anf. 88 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Tack, allihop, för det arbete som följde av meddelandet! Som ni vet är det ett meddelande och inget annat. Vi kommer naturligtvis att återkomma. Då behöver vi också jobba väldigt nära varandra, tänker jag, i höst inför de nya, riktiga, förhandlingarna.

Jag tackar bara för alla inlägg och noterar också Vänsterpartiets och Miljöpartiets ståndpunkter.

Anf. 89 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Vi tackar för och noterar informationen, för det var också en informationspunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Rapport om tillämpningen av EU:s hälso- och miljönormer på importerade jordbruks- och livsmedelsprodukter. Också detta är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 90 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Kommissionen avser att presentera sin rapport om tillämpning av EU:s hälso- och miljöstandarder på importerade jordbruks- och livsmedelsprodukter. Den publicerades efter det att vi skickade in den kommenterade dagordningen, så jag vill gärna ge er en kort sammanfattning och några kommentarer som vi tycker att vi behöver lämna.

Rapporten inleds med en beskrivning av behovet av en omställning till hållbara livsmedelssystem. Från jord till bord-strategin lyfts fram. Vidare diskuteras EU:s roll som en global ledare i hållbarhetsfrågor och som betydande handelspartner. Kommissionen betonar att EU:s åtgärder måste vara fullt förenliga med WTO:s regelverk och att förslaget syftar till ökad hållbarhet. Rättvisa konkurrensvillkor eller skydd av den inhemska konkurrenskraften kan inte anses vara ett legitimt syfte.

Kommissionens slutsats är att alla förslag till krav på produktionsmetoder för import måste bedömas från fall till fall, dels för

att säkerställa WTO-förenlighet och att åtgärdernas hållbarhetssyfte är möjligt att uppnå, dels för att analysera om en åtgärd är praktiskt genomförbar och möjlig att kontrollera.

Angående diskussionen på rådsrådet anser regeringen att slutsatserna i rapporten ligger i linje med regeringens ståndpunkter och i stort kan välkommas. Regeringen avser att lyfta fram att fokus bör vara att främja handel av hållbart producerade jordbruksprodukter och livsmedel utan att skapa onödiga handelshinder. Det görs företrädesvis genom samarbete med handelspartner inom ramen för EU:s frihandelsavtal och genom standardiseringsarbete i relevanta internationella organisationer.

Regeringen stöder rapportens slutsats att eventuella krav på produktionsmetoder för importerade produkter måste analyseras från fall till fall för att fastställa om förslaget syftar till och leder till ökad hållbarhet samt är försvarbart i WTO. Regeringen är beredd att titta på sådana förslag. Vi anser dock att åtgärders eventuella effekter på utvecklingsländer export tydligare bör ingå i från fall-till-fall-analyser.

Eventuella krav på produktionsmetoder för importerade produkter är en viktig fråga för många medlemsstater, och vi ser fram emot fortsatta diskussioner.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, och vi noterar och tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Situationen på jordbruksmarknaderna, särskilt efter invasionen av Ukraina. Det är en ytterligare informations- och diskussionspunkt.

Anf. 92 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Som ni vet har livsmedelsförsörjningen i världen påverkats kraftigt av Rysslands invasion av Ukraina. Marknadssituationen har diskuterats på samtliga rådsmöten under våren, och frågan är fortfarande aktuell. Regeringen konstaterar att det fortsatt finns utmaningar både med tillgång till och höga priser på insatsvaror såväl på nationell nivå som i EU. Det gäller särskilt foder och gödselmedel.

I EU ser vi nu en trend med ökade priser på jordbruksprodukter. Möjligheten att kompensera för ökade kostnader skiljer sig dock åt mellan olika länder, sektorer och företag.

Prisökningarna i Sverige har i flera sektorer skett långsammare än i andra länder. För fjäderfä kom ökningarna först under maj. För mejerisektorn är priserna drivna av en stark global marknad, men för mejerier som säljer en stor del på den svenska marknaden är det svårt att höja priserna i samma takt.

Regeringen ser positivt på att kommissionen har arbetat snabbt med att vidta åtgärder och undantag för att mildra effekterna på kort sikt. Regeringen är även positiv till ytterligare väl avvägda åtgärder för att motverka en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen i EU, vilket var något som jag lyfte upp vid förra rådsrådet. Här är det viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall.

Jag kan samtidigt konstatera att det fortfarande inte är en framkomlig väg att driva på för ett gruppundantag för jordbruket för den nuvarande situationen med kriget i Ukraina, vilket vi nådde en samsyn kring senast.

Regeringen avser att fortsatt driva på för ett undantag från krav på träda och ett undantag från växtföljdskravet för 2023. Vi ser det som viktiga åtgärder för att stärka livsmedelsförsörjningen. Det skulle rent praktiskt innebära att ett krav på icke produktiva ytor samt växtföljdskrav skjuts fram till 2024.

Regeringen anser vidare att kommissionen kontinuerligt har en viktig roll i att övervaka marknaden och säkerställa fungerande handelsflöden. En utmaning i närtid är logistiken för export av Ukrainas gamla skörd. Här är kommissionens meddelande och initiativ för solidaritetskorridorer viktigt och något som vi välkomnar. Jag tror att vi alla förstår att det är mycket svårt att ersätta transporter på båt, med bil och på järnväg annat än marginellt. Men allt som går att göra i situationen är såklart viktigt.

Regeringen vill avslutningsvis betona vikten av att EU såväl som enskilda medlemsländer verkar för en ökad försörjningsförmåga genom att skapa förutsättningar för en robust, resurseffektiv och motståndskraftig livsmedelsförsörjning.

Anf. 93 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Vänsterpartiet har en återkommande punkt och sedan tidigare en avvikande ståndpunkt som jag vill lyfta upp även denna gång.

Men utöver den avvikande ståndpunkt som vi har lyft vid tidigare tillfällen vill vi denna gång också framföra att vi tycker att den svenska ståndpunkten bör tillfogas en mening som belyser behovet av en plan för resurseffektivisering.

Vi är också kritiska till att den svenska ståndpunkten är positiv till att ge undantag till växtföljdskravet och från kravet på träda. Vi menar alltså att den positiva delen borde strykas där.

Anf. 94 MARIA FERM (MP):

Jag vill också bara följa upp vår avvikande ståndpunkt.

Anf. 95 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Vi står bakom regeringens ståndpunkt. Vi tycker att det är otroligt viktigt med de detaljer som finns vad gäller träda, växtföljd och så vidare.

Man ser dagligen hur viktigt det är att vi försöker hålla uppe produktionen på alla sätt vi kan i EU och att verkligen maximera. I går fick jag se bilder från Ukraina med spannmålsfält som snart ska skördas står i brand. Vi är alltså inte på väg ut ur situationen, kan man lugnt säga.

Det är otroligt viktigt att EU kraftsamlar och på alla sätt försöker hålla en så hög produktion som möjligt. Därför är de här undantagen viktiga.

Jag har tidigare lyft upp att EU behöver vara garanten för insatsvaror, och jag tycker ändå att det finns upptaget i ståndpunkten. Det är lite otydligt, men man kan ändå tolka det som att det är på det viset. Vi står bakom regeringens ståndpunkt och hoppas att man fortsätter att vara drivande från Sveriges sida för att hålla en hög produktion i EU.

Anf. 96 Statsrådet ANNA-CAREN SÅTHERBERG (S):

Ordförande! Tack till både Moderaterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet! Som Vänsterpartiet tog upp och som jag vet att Miljöpartiet

lyfte i går handlar det också om att vara resurseffektiv, och det har vi försökt tillmötesgå genom att ta in det i ståndpunkten.

2021/22:44
10 juni

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och noterar och tackar för informationen. Det finns två avvikande ståndpunkter från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Förordningen om geografiska beteckningar. Dagordningspunkten har flyttats till Övriga frågor på rådets dagordning, men också detta är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 98 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Önskar ledamöterna att vi framför en talepunkt eller vill ni ställa frågor? Det är upp till ordföranden.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Är det någonting som landsbygdsministern anser att hon bör framföra ska detta naturligtvis framföras vid EU-nämndens sammanträde. Om så ej är fallet behöver inte landsbygdsministern göra detta.

Vi noterar och tackar för informationen och konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Övriga frågor.

Anf. 100 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Vi svarar naturligtvis på frågor om det finns sådana.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi noterar och tackar även för denna information.

Vi tackar landsbygdsministern med medarbetare för närvaro vid dagens EU-nämndssammanträde. Lycka till på kommande rådsmöte! Må solen lysa över er denna helg!

Innehållsförteckning

§ 1 Rättsliga och inrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare SEBASTIAN DE TORO	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
§ 2 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	3
Anf. 4 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 5 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	3
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 7 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	5
Anf. 12 IDA DROUGGE (M)	6
Anf. 13 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	6
Anf. 14 Departementssekreterare SOFIA WENNERSTRAND	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 16 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 18 Socialminister LENA HALLENGREN (S)	7
§ 3 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor	8
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 20 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S)	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 22 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S)	8
Anf. 23 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M)	9
Anf. 24 ANNIKA QARLSSON (C)	9
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 26 ROBERT HALEF (KD)	9
Anf. 27 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD)	9
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 29 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 31 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S)	10
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 33 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S)	10
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 35 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S)	11

Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 37 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	11
Anf. 38 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	12
Anf. 39 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M).....	12
Anf. 40 ROBERT HALEF (KD).....	12
Anf. 41 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	12
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 43 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	12
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 45 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	13
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 47 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	13
Anf. 48 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 49 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	14
Anf. 50 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 51 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	14
Anf. 52 ANNIKA QARLSSON (C).....	15
Anf. 53 ANN-SOFIE LIFVENHAGE (M).....	15
Anf. 54 ROBERT HALEF (KD).....	16
Anf. 55 ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT (SD).....	16
Anf. 56 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	16
Anf. 57 JESSIKA ROSWALL (M).....	17
Anf. 58 Arbetsmarknads- och jämställdhetsminister EVA NORDMARK (S).....	17
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	18
§ 4 Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor.....	19
Anf. 60 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 61 Statssekreterare KRISTINA PERSDOTTER.....	19
Anf. 62 ROBERT STENKVIST (SD).....	19
Anf. 63 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 64 ROBERT STENKVIST (SD).....	20
Anf. 65 ORDFÖRANDEN.....	20
§ 5 Utrikes frågor – handel	21
Anf. 66 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 67 Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	21
Anf. 68 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 69 Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	21
Anf. 70 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	23
Anf. 71 JESSIKA ROSWALL (M).....	24
Anf. 72 JOHN WIDEGREN (M).....	24

Anf. 73 Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	24
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 75 Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	25
Anf. 76 ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 77 Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	25
§ 6 Jordbruks- och fiskefrågor	
.....	26
Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 79 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	26
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 81 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	26
Anf. 82 JOHN WIDEGREN (M)	27
Anf. 83 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	27
Anf. 84 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 85 MARIA FERM (MP)	27
Anf. 86 ANNIKA QARLSSON (C).....	28
Anf. 87 ROBERT HALEF (KD).....	28
Anf. 88 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	28
Anf. 89 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 90 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	28
Anf. 91 ORDFÖRANDEN.....	29
Anf. 92 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	29
Anf. 93 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	30
Anf. 94 MARIA FERM (MP)	30
Anf. 95 JOHN WIDEGREN (M)	30
Anf. 96 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	30
Anf. 97 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 98 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	31
Anf. 99 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 100 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	31
Anf. 101 ORDFÖRANDEN.....	31